

Îți mărturisesc sincer că n-am făcut niciodată un portret, dar tare vreau să încerc. Am asistat în schimb la realizarea a nenumărate astfel de chipuri de lut și pot să-ți garantez

52

că toți cei care au încercat au reușit ceva. În special copiii. Și asta de la cele mai fragede vârste. Ca să

te încurajez îți arăt câteva portrete lucrate de copii de grădiniță 52 Ce-i drept sunt micuțe, dar au tot ce le trebuie: ochi, nas, gură, expresie, adică puterea de a exprima, de a transmite o stare. Vezi, e vesel, e trist, e dus pe gânduri... La 7 ani, poți face mult mai mult! Iar la 12 poți fi un adevărat artist! Ca să începi portretul trebuie să ai un model. E bine să-ți pozeze cineva. Scopul tău este să redai în lut forma și expresia modelului. Așa cum știi, oamenii sunt foarte diferiți. Nici chiar frații gemeni nu sunt cu totul la fel chiar dacă seamănă ca două picături de apă. Dar îți mai spun ceva la care poate nu te-ai gândit: oamenii văd diferit, iar dacă mai adaugi și felul în care pot exprima în lut ceea ce văd, vei înțelege că portretul unui om poate arăta în nenumărate feluri. Virgil a făcut odată un experiment. A propus unui grup de vreo 20 de copii să lucreze portret după același model și în același timp 53 Și iată ce portrete diferite au ieșit. Modelul se regăsește în fiecare din ele, toți copiii au surprins câte o trasătură a lui. Cei despre care îți povestesc făceau pentru prima dată portret. Experiența asta mi-a arătat încă o dată că nu există «Nu pot». Trebuie să ai curajul să încerci. Să-ți minte asta!

53

54

Portretul cel mai simplu pe care îl poți face este așa: iei un boț de lut îl modelezi

în forma unui cap. Dar fii atent, nu toți avem capul la fel! Unii îl au mai lunguț, alții mai rotund, trebuie să te uiți bine. Apoi privești atent chipul pe care vrei să-l redai și începi să-i construiești înfățișarea. Mai întâi poți desena trăsăturile modelului cu un cui sau cu un lemnisor, pe forma capului, așa cum a făcut Alexandra **55**. Fixezi locul ochilor, al nasului, al gurii, al urechilor. Apoi pe această schiță începi să adaugi lut și să modelezi ceea ce observi. După ce ai lucrat părțile feței poți adăuga părul.

Ca să lucrezi un portret mai mărișor ai nevoie de o armătură. O armătură este un suport care te ajută să fixezi lutul în forma dorită, este un fel de schelet, pe care lutul se așază precum carnea pe oase. Armătura unui portret o poți construi așa: o scândurică patrată pe care fixezi cu cuie un băț central, axul. De el prinzi fluturașii, mici bucăți de lemn prinse cu sârmă de un cui bătut în vârful axului **56**, care fixează lutul. Închipuieți că portretul tău este o sferă. Lungimea sârmelor cu fluturași trebuie să fie puțin mai mică decât distanța de la centrul sferei la conturul ei. Lutul se așază pe armătură și se presează bine. Sârmele fluturașilor trebuie să fie întinse. Mai întâi vei îmbrăca axul, apoi încet încet vei cuprinde și fluturașii.

Dacă vrei să lucrezi la un portret mai multe zile trebuie să îl uzi și să îl acoperi cu un plastic. Astfel lutul își va păstra umiditatea și va putea fi în continuare modelat. Poți lua apă în căușul palmei și stropi lutul, dar cel mai bine este să ceri de la mama o sticlă de plastic cu pulverizator, rămasă de la soluția de curățat geamuri. Astfel vei putea uda în mod egal toată suprafața.

Dacă vrei să păstrezi portretul trebuie să îl transpui în ipsos. Lutul se va usca, se va crăpa și nu vei mai înțelege nimic din el, mai ales dacă portretul este mai mărișor. Un portretul cât un ou se poate usca fără să se crape, dar unul mai mare nu. Turnarea nu e complicată deloc, dar trebuie să urmărești cu atenție etapele. Ideal ar fi să îi convingi pe tata sau pe mama să te asiste.

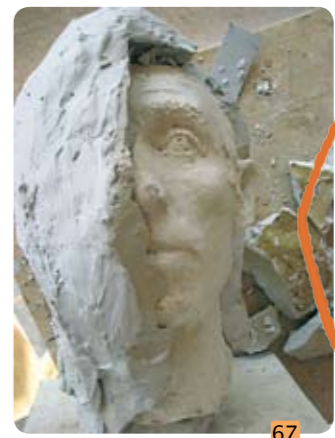
După ce ai terminat de modelat portretul trebuie să împarți forma în 2, față și spate. Ai nevoie de tablite de metal subțire, niște pătrățele cu latura de 5 cm, pe care le poți decupa din cutii de bere. Cu plăcuțele desparți fața de spate. Le înfigi în lut pe o linie continuă, trecând prin spatele urechilor, una lângă alta, să nu rămână spații între ele **57-58**. Le adâncești în lut cam 2 cm jumate

și mai rămâne afară tot atât. După ce ai terminat decupezi colțurile ca să rămână partea de sus a tăblițelor ca o linie rotundă. Prepari ipsosul așa: într-o găleată de plastic pui 2 litri de apă și adaugi presărat ipsosul, până când praful alb «înghite» toată apa **59**. Apoi îl amesteci cu mâna trecând prin degete pasta. O lași 2-3 minute să se lege, apoi o așezi cu mâna pe față și pe spatele portretului un strat de ipsos gros cam de 2-3 cm **60-62**. Acoperi tăblițele până sus, dar fii atent să cureți zona de îmbinare **63**. După un sfert de oră ipsosul se întărește. Lovește ușor în locul de îmbinare cu o daltă nu foarte ascuțită **64** și vei vedea că cele două jumătăți se desfac **65**. Scoate cu grijă cu mâna lutul din formă. A ieșit o formă, ca un tipar. Se cheamă negativ. În el vei turna pozitivul, portretul de ipsos.

Spală bine negativul sub jetul de la robinet astfel încât să îndepărtezi lutul rămas. Apoi, cu o pensulă groasă înmuiată în apă și dată bine cu săpun vei izola negativul. Nu lăsa nici un locșor netrecut cu pensula, nici zona de îmbinare. După asta prepară din nou ipsos și așază-l în cele două jumătăți în grosime de 1 cm. Peste acest strat vei pune încă unul de ipsos cu călți care are rolul unei armături. Înmoi ghemotoace de călți în ipsos și le așezi

60-62

în formă 66. Apoi unești cele 2 jumătăți și legi știclul cu un elastic. Mai prepari niște câlți cu ipsos și lipești în interior zona de îmbinare. După jumătate de oră totul e uscat și întărit. Cu o daltă cioplești negativul cu grijă 67. Vei vedea că stratul de deasupra se desprinde și înăuntru descoperi portretul tău 68. Mai poți retușa cu ipsos locurile ciobite. Lovește cu grijă în zona nasului și a urechilor, care e mai fragilă.

Odată turnat portretul nu se mai strică, decât dacă îl scapi pe jos... Îl poți picta dacă ai chef. Ipsosul este un material intermediar, adică, fixează forma între două etape. Portretele pe care le vezi în oraș sunt de cele mai multe ori din bronz sau piatră. Dar în muzee am văzut nu o dată și portrete de ipsos. Așa îți vei putea colecționa lucrările.

Spor la lucru!

AI NEVOIE DE PENTRU MODELAT:

- LUT
- O SCÂNDURICĂ PĂTRATĂ 30X30CM
PENTRU ARMĂTURA
- 1 AX DE LEMN DE 40CM
- BUCĂȚELE DE LEMN
- SÂRMĂ SUBȚIRE
- CIOCAN ȘI CÂTEVA CUIE

PENTRU TURNAT ÎN IPSOS:

- GĂLEATĂ DE PLASTIC
- 1/2 SAC IPSOS
- CÂLȚI – 4 FUIOARE,
de la magazinul de instalații
- 2-3 CUTII DE BERE, GOALE
- O COAJĂ DE SĂPUN
- O PENSULĂ POTRIVITĂ
- APĂ
- O DALTĂ DREAPTĂ, LATĂ DE 2 CM
- UN CIOCAN DE LEMN SAU CAUCIUC

